

Provkonstruktion

Årskurs: Åk. 5

Ämne: Samhällskunskap

Tema: Etik, moral, brott och straff

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskaper och förståelse för begreppen etik och moral, samt hur dessa relaterar till brott och straff i samhället. Provets frågor syftar till att utmana elevernas förmåga att resonera kring och diskutera moraliska dilemman och rättvisa.

Centralt innehåll

Etik och moral, grundläggande begrepp och problem.

Betygskriterium (E)

Eleven kan ge exempel på och förklara grundläggande begrepp inom etik och moral.

Källa: (Lgr 22, Samhällskunskap, åk. 4-6)

Prov

Faktafrågor

Antal poäng: 15

1. Vad innebär begreppet etik?
 - a. Regler för hur man ska bete sig
 - b. Forskning om hur samhället fungerar
 - c. En känsla av skuld
2. Vilket av följande är ett exempel på ett brott?
 - a. Att låna en bok på biblioteket
 - b. Att stjäla något från en affär
 - c. Att hjälpa en vän
3. Vad är en moralisk fråga?
 - a. En fråga som handlar om lagar
 - b. En fråga som handlar om vad som är rätt och fel
 - c. En fråga om ekonomi
4. Vilket av följande är ett exempel på en lag?
 - a. Det är olagligt att köra utan körkort
 - b. Man får alltid vara ute sent på kvällen
 - c. Alla ska vara snälla mot varandra
5. Vad är syftet med straff i ett samhälle?

- a. Att straffa människor för deras handlingar
 - b. Att verka avskräckande och förebygga brott
 - c. Att ge alla en chans att göra om
6. Vad innebär begreppet moral?
- a. Regler som gäller för alla
 - b. Individens uppfattning om rätt och fel
 - c. En lag som alla måste följa
7. Vad kan vara en konsekvens av att bryta mot lagen?
- a. Man får beröm
 - b. Man kan få ett straff
 - c. Man får en belöning
8. Vad handlar etik om?
- a. Vad som är lagligt
 - b. Hur människor ska mäta varandras värde
 - c. Vad som är rätt och fel
9. Vilket av följande är inte ett straff?
- a. Fängelse
 - b. Böter
 - c. Att få ett diplom
10. Vilken typ av brott är stöld?
- a. Ett brott mot person
 - b. Ett brott mot egendom
 - c. Ett politiskt brott
11. Vad innebär begreppet "rättssäkerhet"?
- a. Att alla har rätt till en advokat
 - b. Att alla är skyldiga tills de bevisats oskyldiga
 - c. Att lagen är densamma för alla
12. Vad kan man göra om man ser ett brott?
- a. Ignorera det
 - b. Rapportera det till polisen
 - c. Delta i brottet
13. Vad är skillnaden mellan regel och lag?
- a. Inga skillnader, de är samma sak
 - b. Regler är frivilliga, lagar är tvingande
 - c. Regler gäller bara i skolan, lagar gäller i samhället
14. Vilken av följande handlingar kan ses som oetisk?
- a. Att hjälpa en medmänniska
 - b. Att ljuga för att få fördelar
 - c. Att följa lagen
15. Vad är ett brott mot någons person?
- a. Stöld
 - b. Misshandel
 - c. Fusk

Ordkollen

Antal poäng: 10

Beskrivning: Nedan listas ord och begrepp som följs av tre alternativa förklaringar. Du ska ringa in det alternativ som är korrekt.

Ord/Begrepp	1	2	3
Etik	Regler för beteende	Känslor	Tankar om rätt och fel
Moral	Lagliga normer	Individens värderingar	Samhällets regler
Brott	Något olagligt	Något som gör ont	Något man gör för kul
Straff	Belöning	Konsekvenser av brott	En typ av lag
Rättssäkerhet	Trygghet i samhället	Att följa regler	Skydd mot maktmissbruk
Dilemma	Ett enkelt val	En svår beslutsituation	Ett lagligt problem
Rätt	Lagligt	Moraliskt	Socialt acceptabelt
Regel	En lag	En rekommendation	Ett förbud
Lagar	Skriftliga normer	Anvisningar från lärare	Riktlinjer i hemmet
Oetisk	Moraliskt fel	Lagar som inte följs	Rätt och riktigt

Resonerande frågor

Antal poäng: 20

Beskrivning: Besvara nedanstående frågor så bra du kan. Du kan skriva dina svar på baksidan.

1. Diskutera vad som kan hända om man bryter mot lagen. Vilka konsekvenser kan det få för både individen och samhället?
2. Resonera kring skillnaden mellan moral och lag. Kan något vara moraliskt fel men lagligt? Ge exempel.
3. Tänk på en händelse där du har ställts inför ett moraliskt dilemma. Hur resonerade du och vad gjorde du?
4. Hur skulle du definiera rättvisa? Vad tycker du är viktigt för att ett samhälle ska vara rättvist?

Bedömning

Totalt antal poäng:

Betyg Andel rätt (%)

E 30%
D 50%
C 70%
B 85%
A 90%

Tags: [Prov](#)